

גיליון מס' 1

אוגוסט 2020 | אלול ה'תש"ף

מִוֶּטִיב
מִתְרִיס

כתב עת חשט בנושא מחאה והתנגדות

מיצוקה כלכלית

איך זה לשכוח ממוותרות, ולחלום על קורת גג ואוכל? איך זה לשרוד במקום לחיות, לקנא במקום לשמוח, להתבייש במקום לנשום?

מצוקה כלכלית - פרטית או קולקטיבית.

מתריסים על זה!

שיריה כהן
רפאל לביארי
נילי מליק-שפיגל
רחל נפרסטק
גיא עינת
מיכל שחר

עדנה אפק
לוטם בוקס
יצחק גיילי
אפי הלפרין
תות הרמס-סאטורי
עמית דרבקין

הגיליון הראשון מתחיל...

שלום חברים,
אנחנו גאים ונרגשים להציג לכם את הגיליון הראשון של **מוטיב מתריס**.

מוטיב מתריס הוא כתב עת מקוון מבית "מוטיב". בכל גיליון ניגע בפצעים הפתוחים ובעצבים החשופים, בלי כפפות ובלי הנחות.

בגיליון הראשון שלנו נספר על מצוקה כלכלית. נספר על איך זה לשכוח ממותרות, ולחלום על קורת גג ואוכל. ננסה להבין איך זה לשרוד במקום לחיות, לקנא במקום לשמוח, להתבייש במקום לנשום. נספר על מצוקה כלכלית - פרטית או קולקטיבית.

בואו נתריס על זה!

יצירים רבים נענו לקול הקורא שפרסמנו ושלחו לנו יצירות רבות. מתוכן בחרנו 12 שירים וסיפורים. מזמינים אתכם לקרוא.

קריאה מהנה,
אלירן דיין, יאיר בן־חור, רובי גורדון ועמליה ויניק

מוטיב מתריס הוא כתב עת מקוון מבית "מוטיב".
בכל גיליון ניגע בפצעים הפתוחים ובעצבים החשופים, בלי כפפות ובלי הנחות.
אנחנו מקבלים כל יצירה וכל דעה כל עוד היא לא מנוגדת לחוק, לא מסיתה לאלימות,
ולא פוגעת באופן אישי באדם כלשהו.

העבודה בכתב העת היא בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתמלוגים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בכתב העת, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי־פרסום יצירתו בכתב העת.
כל היצירות בכתב העת עוברות הגהה וניקוד.

אחרי שרוני יצאה לחל"ת
מערוך הבנק רדד אותה
לכרטיס אשראי
עד שהיתה דקה דקה
וריקת מבט

כך
היא נבלעה בלאט
בלעו של כספומט.

גוף שלישי רוסי / גיא עינת

תחרת פְּצעים מגלתית
מחִבֶּרֶת אֶת אִיבְּרֵי גופו
הצוּעֵק בְּגוֹף שְׁלִישֵׁי־רוּסִי:
"ההוֹמְלֵס צָרִיךְ אַרְבַּע שָׁקֵל,
ההוֹמְלֵס שֶׁם זֵין עַל הַלְקוּחוֹת שְׁלֹךְ"
(הוא מְדַבֵּר עֲלַי?)
"ההוֹמְלֵס רָעֵב,
ההוֹמְלֵס רוֹצֵה אַרְבַּע שָׁקֵל מֵעוֹבֵר אַחַר,
ההוֹמְלֵס יִבְרִיחַ לָךְ אֶת הַלְקוּחוֹת"
השְׁקֵלִים בְּכִיסֵי מְאִיצִים דִּפְקֵה
זוֹקְפִים פְּאוּתִיהֶם בְּמַתַּח
מְצַפִּים לְקַבֵּל מְשַׁמְעוֹת.

מצוקה בימי קורונה / רנאל לב-ארי

הזעם גואה בככר פריז וברחובות
רבות עם שקועים בחובות
מי המנהיג שימגר את קורונה
ואיכה ישלמו שכירות וארנונה?

בצו ממשלתי עסקים רבים נסגרים
עצב בדעקת עצמאים שקורסים
בהצלחתם המדינה סמוכה אל הוריד
ינקה את כספיהם עד כדי להחריד.

פקידי האוצר קבעו סווג וקריטריונים
ורשות המסים הוסיפה שלל תבחינים
אמת הסטרטג'אפ בחוג הענקים
כשלה בשיטתיות בהעברת מענקים.

בטוח לאמי זו הלצה או בדיחה
מדיניות הממשלה ענינה 'מריחה'
עצמאים שלמו ממונים לארך השנים
בשעת משבר התגלה חסר האונים.

בנק הוא עסק טורף, אף פעם לא חבר
אם אתה לא טיקון, אלך לא יתחבר
הלואה בערבות מדינה אצל בנקאי
עסקים בסכום גבוה לא יקבלו אשראי.

האם להעמיד את הבית למכירה?
גם בארזים הגיעו רגעי דילמה ושביכה
מי פניו לשאת בושה של מבגרים
עם אשה וילדים לשוב אל ההורים?

אם אין באפשרותנו לאכל פרות יבשים
הרי גורלנו נתון בידי ממשלת נואשים
רק מאבק נחוש נגד מהלכי השלטון
יקדם עבורנו פתרונות יצוקים מבטון.

ימי בין המצרים / רחל נפרסטה

והיו הימים ימי אבל,
ויזעק העם ברמה:
לא נוכל עוד לשאת את הסבל,
נפשנו מדבר ושממה.

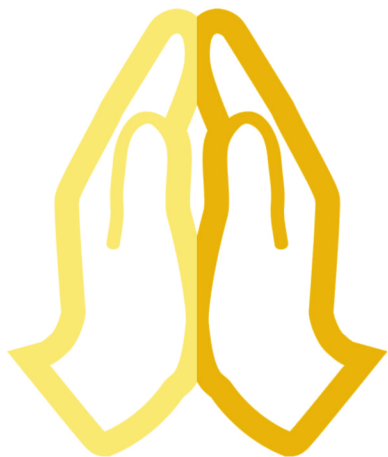
זכרנו את כל הדגה,
שאכלנו שכם אל שכם,
ונזעק לפתחי הנהגה
הבו מהר לנו לחם.

ויששו לשונם זה בזה,
ויטילו אשם ורפש,
לבן את כחל מבזה,
הפכו הם אויבים בנפש.

ותמרר בשמים בת קול,
ותלבש לגופה שק ואפר,
וקולה כקולו של השכול
מתחנן לא לקרע התפר.

ותצום, לא תאבה לאכל,
עד יואיל איש לאיש למחל.
פן ננגף על ימין ועל שמאל
וישר כאן רק חול וחול.

וגדליה ויצחק בוכים,
עצבים וסופקים הכפיים,
רק אל נא נחריב, אחים,
תקוה בת שנות אלפיים.

צ'רלס הנהג עוצר צ'יטני כהרגלו מול
הכניסה לסופרמרקט שבמבואות הבירה קמפלה,
מלוא אותי לקפה כשאני משלם 10,000 שילינג מקומיים
תמורת קפסה קטנה של מזון חתולים משמר עבור מזונג וצ'יבוג.

בכסף זה – נוצפות בי עיניו הכהות – יכלתי להאכיל
היום את אשתי ושני ילדי ואפלו היה
נותר בידי קצת עֶדף
לתרופות.

הלוואת חג / יצחק גילי

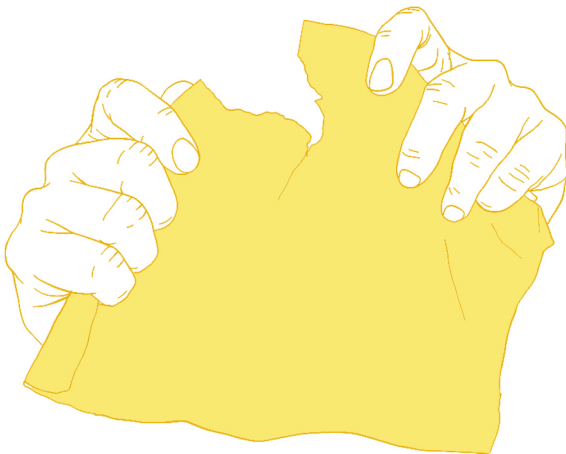
בְּקֶשׁ הַלְוָאָה לְחֻדְשִׁים לְעֵבֵר אֶת הַחַג,
הוֹשַׁטְתִּי הַכֶּסֶף וְאִמְרַתִּי:
"תַּחֲזִיר נְשִׂיהֶיָה לְךָ"
הוּא מִתְעַקֵּשׁ:

"חֻדְשִׁים וְהִנֵּה קַח צֵ'ק דְּחֹוֹ"
לְקַחְתִּי מִמֶּנּוּ הַנִּיר
כְּדִי לֹא לְהִבִּיד אֹתוֹ,
וּמִיֵּד נְשֵׂה הַתְּרַחֵק קִרְעֵתִי אֹתוֹ,
וְהִתְעַצְבֵּתִי,
זֶה יִהְיֶה חַג קֶשֶׁה לְרַבִּים

וְעַל כֵּן בְּיָמִים אֵלֶּה:

הַתְּרַחֵקוּ מִכָּל אָדָם זָר אוֹ קְרוֹב
אֶל תַּחֲבֹקוּ אוֹ תוֹשִׁיטוּ יָד לְשִׁלּוֹם
הַסְתַּתְּרוּ כָּכֵל הָאֶפְשָׁר
מֵאֲחֹרֵי קִירוֹת

רַק אֶל תִּפְנוּ
עִרְף.

לי זה לא יקרה / לזמם בוקס

"לי זה לא יקרה," זה מה שחשבתי. אני במצב טוב למדי, יותר מאשר אזרחים רבים אחרים ולא האמנתי שאגיע למקום כזה, אז גם נשארתי שאנן לאורך זמן. המשכתי להגיע לבית הקפה השכונתי ולגהץ את האשראי מבלי לבדוק חיובים בכלל. הבועה התל-אביבית התפשטה לעוד מקומות ואני התגלגלתי בתוכה קדימה ואחורה, דבר שגרם לי להסתחרר ולא לעצור.

יכולתי לבקש ממנו כסף, אבל זה היה מוצא אחרון מבחינתי. מי שבחר שלא להיות חלק מחיי לא זכאי לפריבילגיה לעזור לי ולהרגיש טוב עם עצמו. הוא עזב כשהייתי בן שנתיים. אחרי שנתיים שהכרתי את המראָה, ההרגשה והריח שלו – הוא נעלם. אומרים שזה משפיע, שזה גורם לחרדת נטישה וקושי בפְּרֻדוֹת. אין לי שום קושי להיפרד, אני חותך וביי. בתוך דקה כבר לא זוכר מי האדם הזה ומה הוא היה בשבילי! אז תגידו לי אתם? נראה לכם שזה השפיע עליי?

בחודש הראשון עוד החזקתי מעמד, היו קצת חסכוניות, נכנסה המשכורת הקודמת לפני החל"ת ולא הבנתי שזה יתדרדר עוד. בחודש השני כבר הייתי במינוס ובחודש השלישי כבר ניקיתי חדרי מדרגות. שתיבנו, אין לי שום דבר נגד עבודות ניקיון, אני מאוד מעריך את מי שמסוגל לעשות את זה, אבל עבורי זה קשה. בעיקר פיזית אבל אולי גם קצת רגשית. האמת שזה כסף טוב, זה מציל אותי אבל משאיר אותי תמידית במינוס קטן. אני מרגיש שאני כל הזמן בדילמה אם לעבור דירה אם המצב ימשך ואיך להרוויח עוד.

חיפשתי יוזמות ורעיונות באינטרנט כדי להתפרנס עוד טיפה, וכל מאה שקל נוספים שנכנסו לי לחשבון הרגיעו אותי לחמש דקות עד שהחרדה חזרה. מעולם לא הייתי ככה אבל פתאום הרגשתי שאני נחנק והבנתי את כותרות המחאה של העובדות הסוציאליות. אני נחנק ואין מי שינשום אותי, אין מי שיתייחס אליי, אין מי שישמע עליי.

חברים נסעו בינתיים לצימרים בצפון, ניצלו את ימי החופש ונפשו. אני לא יכולתי לחלום על זה. כל לילה הייתי הולך לישון ומשתגע מהמחשבות: איך יכול להיות שאדם צעיר, משכיל, בעל חזון וחלומות יגיע למקום כזה? איך יכול להיות שהעולם נותן לזה לקרות? הפסקתי לקנות דברים באינטרנט, התחלתי להזמין קניות אוכל מרחוק כדי שלא להתפתות, הפסקתי לעשן וצמצמתי את השטויות שאני קונה כדי שלא להיסחף ולהגדיל את המינוס.

בניקיון הכרתי בחור צעיר בגילי שגם הוא הבין שהצורך בניקיון לא נעלם ויכול לסייע לו לעבור את התקופה הזאת בקלות. היינו יושבים יחד בהפסקות יזומות, הוא היה מגלגל לי סיגריה שלו והיינו מדברים על חוסר הצדק המשוער הזה ועל המקום שאנחנו נמצאים בו. יום אחד הוא אמר לי: "תשמע, זה נכון שהגענו למקום כזה שלא מפתח אותנו ושמעולם לא חשבנו שנגיע אליו, אבל איך יכולנו להרגיש את המציאות הזאת בלי לחוות אותה באמת? כמה קל להילחם מלמעלה ולהמשיך לגהץ את האשראי בלי היסוס. נכון שזה מקום חרא, אבל גם בתוך החרא הזה אנחנו בני מזל". האמת שלא הבנתי באותו רגע למה הוא התכוון. הרגשתי שהוא מתייפייף ולא היה לי כוח להתעמק.

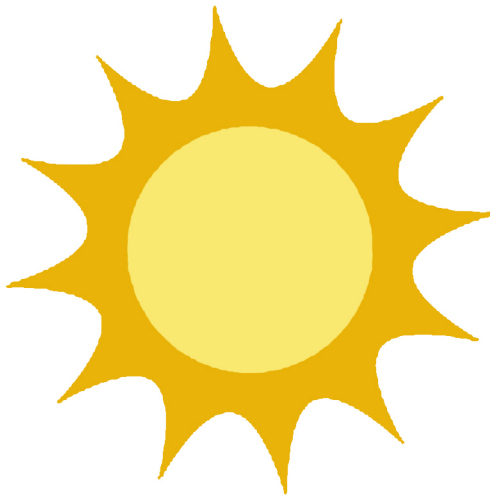
בינתיים חזרתי לעבודה והתייצבתי, רגשית וכלכלית. אבל שם הייתי רואה בכל פעם את המנקה והתביישתי להסתכל לו בעיניים. פתאום הרגשתי שהפקרתי אותו, שחזרתי לחיים האמיתיים שלי והשארתי את החיים האמיתיים של כולם מאחור. פעם בשבוע הייתי מחכה שכולם ילכו ומנקה במקומו. השארתי לו פתק אנונימי שידע שאין צורך לעשות אבק או שירותים כי כבר עשיתי ושייחנה מהזמן שהתפנה לו. הנחתי שזה לא משפר את איכות חייו בצורה דרסטית, שהוא בתוך החרא כך או כך. אבל היה לי חשוב שלא לשכוח את ההרגשה. היה לי חשוב להבין שזה כן קורה, זה קורה לכולם.

וליימים כָּבֵר הוֹדָה
כִּי כָּלֵנוּ זְקוּקִים אִף לְכֶסֶף
וְלֹא רֵק לְחֶסֶד
זֶה: הַנֶּתֶן בְּלֹא חֲנָם
מִיִּדֵי הַיְיֻדְעִים בְּעוֹרוֹנָם

רֵק לְעֶצְמָם לְקַחַת.

אוֹמְרִים: יְשֻׁנָּה אֶרֶץ
חֲלוּם:
מְקוֹם שֶׁם שָׁמֵשׁ שֶׁבְּנִחַת זֹרְחַת
עַל סוּמָא וְנִבּוֹן:
בְּלִי שׁוּם זְכָאוֹת וּבְלֹא חֶשְׁבּוֹן.

סלח ארצי / עדנה אנה

סלחי, ארצי,
כי התרנו לשקר לצמח
בכי,
כי נתנו לכחש לעלז.

בכי, ארצי,
טרפי דמעותיך
ביללות שברנו
הלא נשמעות.

כל השקרים
לוחכים את בתינו
והים
מזמן כבר מלא.

בקשי, ארצי,
בקשי
רחמים עלינו.

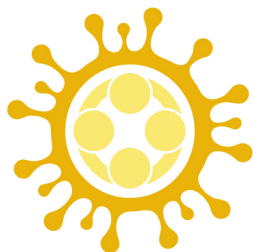

אם אין
לחם, תאכלו
עוגות. מרי
אנטואנט מקניטה
את ההמון.
ממרומי האולימפוס
שרים נהנתנים,
זורים מלח
על הפצעים.
לא רואים
את הלבן
בעיניים, של
האנשים השקופים,
הפשוטים, ההמונים.
עד מתי?
מספיק ודי!
תתעוררו, תתפכחו!
לא הכל
חרטה, רק
הממשלה,
אנשים מאבדים,
שפיות, תקנה.
שמש שוקעת
לב קמל
חשכה.

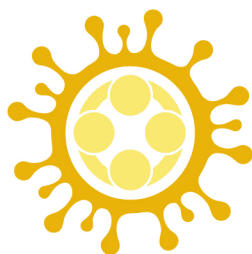

אָנִי רוֹצֵית כְּעֵסִים עַל הָעוֹלָם
 עַל כָּל מַה שְּׁקוֹרָה כְּאֵן
 עַל חֶסֶר הַצָּדֵק שְׂקִיָּם
 עַל שֶׁכֵּל אֶחָד חוֹשֵׁב
 שֶׁרַק אֶצְלוֹ הַכֵּל מְגָזֵם
 עַל כָּל הַהִבְדָּלִים
 שְׂקִיָּמִים בֵּין אֲנָשִׁים
 עַל תְּבִנּוֹת שֶׁל צְבָעִים
 תְּעוּדוֹת וּמִסְפָּרִים
 עַל נִצּוֹל שֶׁל אֶלְוִיסִיּוֹת מַחְלָשׁוֹת
 וְעַל מִשְׁחָקֵי כַחוֹת,
 עַל אִי־שׁוּיֹן
 בֵּין מְגַזְרִים וְדָתוֹת
 עַל חֶסֶר רְצוֹן
 לְהִשְׁתַּדֵּל וּלְנִסּוֹת
 עַל דְּבוּרֵי סָרְק
 שֶׁלֹּא מוֹבִילִים לְשׁוֹם דְּבָר
 וְעַל יְפֵי נִכְשׁ
 שְׂמֵדְבָרִים עַל מַעְבָּר
 וְאוֹתֵי זֶה מְאֹד מְטָרִיד
 כִּי אֲנִי רוֹצֵה לְרִאֲוֹת עֵתִיד
 וְלִמְרוֹת שְׁעִיפֵתִי לְנִסּוֹת
 אֲנִי לֹא מוֹכֵנָה יוֹתֵר לְכִסּוֹת
 וְעַדִּין בְּלִבִּי תִקְוָה קִיָּמָת
 שְׂמִשְׁהוּ כֵּאֵן יִכּוֹל לְהִשְׁתַּנּוֹת.

יום הולדתו נחגג בעלטה,
אמו ברכה
לאור הנרות בחשכה
שאין קולות אחיו הקטנים נדם
והבית שהיה פעם חם
הפך בודד, מנוכר.
על השלחן נערכו חשבונות
חשבון החשמל טבע בין כל הערמות.

והוא רק נער קטן בשנים,
מתרוצץ בין עבודות,
חלקת עתונים, שטיפת רצפות,
הוא מדיח כלים שאינם מתכלים,
מעמיס על עצמו את תלאות החיים.

והמגפה,
אין בה רחמים, היא לא מבדילה
היא לא נותנת לאביו הנכה
ולאמו בחל"ת מרחב נשימה.
ומוסדות הרוחה,
ידיהם קשורות, חסומות
פצועות, מדממות ומרעבות
אזלת ידן אינה משגת לעצר תהומות.

ששרעשרה שנים מלאו לנער,
וכפות ידי הבלויות ידעו כבר צער.
הו אינן אוחדות בספרים
כי לקחו על עצמם את על החיים.

<http://motiv-magazine.co.il>

<http://facebook.com/motiv.matris>

<http://bit.ly/motiv-youtube>

<http://instagram.com/motiv.magazine>

http://twitter.com/motiv_magazine

info@motiv-magazine.co.il

054-337-1373

[http://he.wikipedia.org/wiki/מוטיב \(כתב עת\)](http://he.wikipedia.org/wiki/מוטיב_(כתב_עת))

מוטיב מתריס הוא כתב עת מקוון מבית "מוטיב".

בכל גיליון ניגע בפצעים הפתוחים ובעצבים החשופים, בלי כפפות ובלי הנחות.

אנחנו מקבלים כל יצירה וכל דעה, כל עוד היא לא מנוגדת לחוק, לא מסיתה לאלימות, ולא פוגעת באופן אישי באדם כלשהו.

עורך ראשי: אלירן דיין
הגהה ועריכה: יאיר בן־חור
עיצוב גרפי: רובי גורדון
עריכה ועימוד: עמליה ויניק

